

κῆς Ἰλῆς, οἱ ἵπποι ὅταν εἶδον τὰς στολὰς τῶν παλαιῶν των ἱππέων διέφυγον καλπάζοντες καὶ ἔφερον τοὺς νέους των ἱππεῖς μεθ' ὅλην τὴν ἀντίστασιν αὐτῶν εἰς τὰς τάξεις τῶν Βαυαρῶν, ὑφ' ὧν ἠγματοπίστησαν. Ὁ ἵππος, προσθέτει, δὲν διαφυλάττει μόνον τὴν μνήμην τοῦ παλαιοῦ του κυρίου, ἀλλ' ὡς ἅπαντες οἱ ἀξιοματικοὶ βεβαιοῦσιν, ἵπποι τινὲς ἐγκαταλείψαντες τὸ στρατόπεδον ἐπανέρχονται εἰς αὐτὸ καὶ ἀναγνωρίζουσι τὴν ἰλῆν, εἰς ἣν ἀνήκον.

Ν. Χ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΔΥΟ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Ν. ΚΑΝΤΟΥΝΗ

Ἐξερχόμενός τις τῆς πόλεως Κερκύρας καὶ χωρῶν μέχρι τοῦ προαστείου Σαρρόκου, βλέπει ἐν μέσῳ δενδροφύτου καὶ θαλαρᾶς κοιλάδος ἀναθρόσκον πρὸς τὴν δύσιν τὸ ὑπερύψηλον καὶ ὠραῖον κωδωνοστάσιον τῆς Μονῆς τῆς Πλατυτέρας. Ἡ Μονὴ αὕτη κεῖται πλησιέστατα τοῦ προαστείου Μανδουκίου, ἡ δὲ γειτνίασις αὕτη ἐστοίχισεν ἄλλοτε τὴν καταστροφὴν ὀλοκλήρου τῆς Μονῆς. Οἱ Μανδουκιῶται, θαλασσοβῖοι ὄντες, αἰείποτε ἐφάνησαν τραχύτεροι εἰς τὰς μετὰ τῶν κυβερνήσεων σχέσεις των, ὅτε δὲ τῷ 1799 ἐπαρουσιάσθη ὁ ῥωσσοτουρκικὸς στόλος ὅπως ἐξώσῃ τοὺς δημοκρατικοὺς γάλλους ἀπὸ τῆς νήσου, οἱ Μανδουκιῶται ὑψώσαν προθύμως τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας καὶ ἔλαβον τὸ μέρος τῶν συμμάχων. Ἡ γαλλικὴ τότε φρουρὰ τῆς νήσου ἐπιπεσοῦσα κατὰ τοῦ ἀνάρτου προαστείου, ἐξεδίωξεν ἐκεῖθεν τοὺς ἐπαναστάτας καὶ ἐπυρπόλησεν αὐτό. Οὗτοι ὅμως κατέλαβον τὴν Μονὴν τῆς Πλατυτέρας καὶ ἐκεῖ ὀχυρωθέντες, ἡμύοντο ἐπὶ τινὰ χρόνον κατὰ τῶν πολιορκησάντων αὐτοὺς γάλλων. Ἐπὶ τέλος οἱ γάλλοι ἐγένοντο κύριοι καὶ τῆς Μονῆς, ἣν ἐλεηλάτησαν καὶ ἐπυρπόλησαν ὀλοσχερῶς¹⁾.

Ἡ Μονὴ ἀνεκαινίσθη μετὰ τινὰ ἔτη καὶ ἀπὸ τῆς τέφρας τῆς ἐξῆλθε πολυτελεστέρα καὶ ὠραιότερά, ἐντὸς δὲ τῆς μικρᾶς μὲν ἀλλὰ καλῶς διεσκευασμένης ἐκκλησίας, ἀφῆκεν ὁ ζωγράφος Καντούνης πλείστα αὐτοῦ ἔργα, ἐν τῶν ὁποίων εἶνε καὶ ὁ *Μυστικὸς Δεῖπνος*, οὗ ἱχογράφημα δημοσιεύει ἤδη ἡ *Ἔστια*. Ἡ γραφὴ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου ἔχει μῆκος τριῶν μέτρων καὶ δύο ὕψος, ἀναρτᾶται δὲ ἐπὶ ἐνὸς τῶν τοίχων τῆς ἐκκλησίας ἀπέναντι τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου ἀναρτᾶται εἰς τὸν ἕτερον τοίχον ὁ Νιπτῆρ, ἔργον τοῦ ἰδίου ζωγράφου. Ἡ σύνθεσις τοῦ *Δεῖπνου* εἶνε μᾶλλον ἐπιτυχῆς τῆς τοῦ Νιπτῆρος, τὸ διάγραμμα εἶνε σχεδὸν ἀνεπίληπτον, ὁ χρωματισμὸς ζωηρὸς, αἰθθαλῆς καὶ ἀρμονικὸς, αἱ κεφαλαὶ καὶ τὰ ἄκρα κάλλιστα καὶ φυσικώτατα σχεδιασμένα. Ἰδίως ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἰησοῦ ἀποπνέει γλυκυτάτην μελαγχολίαν, ἣν ὅμως τὸ ἡμέτερον ἱχογράφημα δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποδώσῃ καθ' ὀλοκληρίαν. Μόνον αὐστηρὸς παρατηρητὴς δύναται νὰ μεμνηθῇ κατὰ τι τὰς κι-

Ν. Καντούνης

νήσεις, αἰτίνες ἀποκλίνουσιν ἴσως εἰς τὸ θεατρικὸν ἐν τῷ πίνακι τούτῳ.

Γηραιὸς ἱερεὺς τῆς Μονῆς, ἀποθανὼν πρό τινος, διηγεῖτο ὅτι ὁ Καντούνης εἶχε συμφωνήσει νὰ ζωγραφίσῃ τὰς γραφὰς τοῦ *Δεῖπνου* καὶ τοῦ *Νιπτῆρος* ἀντὶ ἐννενηκοντα φλωρίων ἐνετικῶν, ἀλλ' ὅτι μετὰ ταῦτα μεταμεληθεὶς ἤρνετο νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν θεωρῶν μικρὰν τὴν ἀμοιβήν. Τῇ μεσολαβήσῃ ὅμως ἰσχυρᾶς τινος κυρίας, συγκατετέθη ἐπὶ τέλος καὶ οὕτω ἐξετέλεσε τὰς δύο περὶ ὧν ὁ λόγος γραφὰς.

Τοῦ Καντούνη ἕτερα ἔργα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ εἶνε οἱ ἐν τῷ εἰκονοστασίῳ δώδεκα ἀπόστολοι καὶ αἱ δεσποτικαὶ ἑορταί. Προσέτι ἐν τῷ τοίχῳ ὁ ἅγιος Γεώργιος ἔφιππος.

Τὸ ἕτερον ἔργον τοῦ ζακυνθίου ζωγράφου, οὗ διδόμεν ἐνταῦθα τὸ ἱχογράφημα, εἶνε ἡ εἰκὼν αὐτοῦ φιλοτεχνηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Ἡ εἰκὼν αὕτη, φυσικοῦ μεγέθους, εὐρίσκεται ἐν τῷ ἀρχιεπισκοπέῳ Ζακύνθου, ὅπου φυλάσσονται καὶ πολλὰ ἄλλα ἀρχιερέων προσωπογραφία, ἀλλὰ μετὰ τῶν ὁποίων διαλαμβάνει ὡς μαργαρίτης αὕτη, ἡ τοῦ ἡμετέρου ζωγράφου καὶ ἀρχιμανδρίτου Καντούνη. Ἡ δημοσιευομένη ἐν τῇ *Ἔστια* εἰκὼν αὐτοῦ ἀντεγράφη ἀπὸ τοῦ πρωτοτύπου ἐκεῖνου, ἀλλὰ παρελείφθη τὸ ἐν αὐτῇ ὑπάρχον ἐπιπέδιον, δι' οὗ ὁ εὐφάνταστος ζωγράφος ἠθέλησε συμβολικῶς νὰ παραστήσῃ μίαν αὐτοῦ προσφιλῆ ιδέαν. Εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ πίνακος τὸ ἄνω τῶν ὤμων του κολποῦμενον περίβλημα, βαστάζει χρονόμετρον καὶ δρέπανον, ἀτενίζει δὲ πρὸς τινὰ ὠραίαν νεάνιδα λευχειμονοῦσαν καὶ φέρουσαν κυανῆν ἐφεστρίδα. Ἡ νεάνις αὕτη εἶνε ἡ προσωποποίησις τῆς τέχνης, διότι παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς πυξίδια, χρώματα καὶ ἄλλα τῆς γραφικῆς ἐργαλεῖα ἀποτελοῦσι καλλιτεχνικώτατον σύμπλεγμα ὑπεράνω τῆς προσωποποιίας τῆς Γραφικῆς φαίνεται ἐντὸς φωτεινοῦ τριγώνου τὸ ἀκοίμητον ὄμμα, καὶ πλησίον λύχνος καιόμενος, ὀπίσω δὲ πάντων τούτων ὁ τοῦ ζωγράφου οὐκίβας.

Ἀλλὰ τί ἠθέλησεν ἀρά γε νὰ φανέρωσῃ ὁ ζωγράφος διὰ τῆς συμβολικῆς ταύτης παραστάσεως, ἐν ἣ ἐξήντησεν ἅπασαν τὴν φαντασίαν του; Τοῦτο ἐξηγεῖ εἰς ἡμᾶς αὐτὸς ὁ ζωγράφος διὰ τῶν στίχων τοὺς ὁποίους ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ χάρτου, ὃν βαστάζει:

¹⁾ Ἴδε Ἱστορίαν Ἰονίων νήσων ὑπὸ Γ. Μυρογιάννη Τόμ. Α' σ. 222.